2-a Jaro, N-o 24 (76) APERAS S.A.T. SEMAJNE 11. Marto 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Sidejo de la Redakci-Komisiono: Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz (Germ.) | Sidejo de Ekzekutiva Komisiono de SAT 23, rue Boyer, Paris XX | Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz

POR LA EKZEMPLO!

Speciale verkita de Ch. Guns por "Senn."

1871! Viroj, virinoj kaj infanoj batalas! Sed ho ve! Post sep tagoj da barikadoj kaj heroaĵoj senkomparaj, la komunumo pereis per frakaso de laborista popolo pariza.

La burĝaro, kiu sin rifuĝis en Versailles, hontema esti timinta, tuj reveninte, elklikigis sangan subpremon. Kaj dum semajnoj kaj eĉ monatoj, oni pafmortigis, masbuĉadis en tuta Parizo milojn da komunumistoj, kiuj volis apliki la faman devizon "Libereco, Egaleco, Frateco". La burĝaro, volonte eviti ke la popolo povu denove ribeli, mortigadis amase, seksperfortis, martirigis virinojn, infanojn, maljunulojn ... por la ekzemplo!

*

1914! Ruiniĝo de l' homaro! 20 milionoj da homoj vetbatalis pri la mortabismo! Neniam, de homa memoro, la mondo vidis similajn hombuĉadojn! Tamen, malgraŭ la antaŭenĵetiĝo pro patrioteco, kiu ekscitis ĉiujn korojn, estis ĉe "Chemin des Dames" — kie 1 050 000 siajn fratojn kovris la teron kelkaj kontraŭstarantoj, kiuj, naŭzitaj, ne plu volis partopreni tiun funebraĵon. Sed malbona estis la sekvo, ĉar tuj ilia nobla ago, juĝita kiel plej grava malkuraĝeco de iliaj fimortigantaj estroj, estis, per ilia morto forigata ...
por la ekzemplo!

*

1917! Mortintoj, ankoraŭ mortintoj, ĉiam mortintoj! Sed en oriento, timiginda krako sin aŭdigis! Rusio! Ho sankta Rusio! Kion vi estas farinta?

La sklavoj ekribelis kaj renversis la rolojn. Ili, la laboristoj, estas la mastroj!

Por forigi la kapitalismon, ili batpuŝis kaj martelis tiel forte, ke fajreroj estis ĉien disĵetitaj, bruligante tiele, ke ili lasis postsignojn tie, kie ili falis.

Signoj kaj ĝermoj de putreco, diris iuj! Ne! Ĝermoj tre fekundaj! Ĉar tuj Aŭstrio, poste Germanio, imitis la ekzemplon de Rusio.

Dum la brido de tiu movado, la internacia kapitalismo juĝis utile kaj konvene tuj ĉesi ĉiajn militaĵojn. La militpaŭzo estis apenaŭ kontraktita, ke oni jam vidis la hieraŭajn malamikojn kune kontraŭstari, por haltigi kaj mortigi en la ovo la pli grandan el la liberigantaj movadoj, kiujn la historio rilatas. Ili volis malebligi al la malnova burĝaro perei en siaj krimoj kaj ekstermis ĉie, kie estis eble, la revoluciulojn kaj ĉion, kion ili jam starigis ... por la ekzemplo!

*

1921 Ne povinte neniigi, eĉ per armiloj tiun novan astron — la bolŝevika Rusio —, oni provis, post persiste kondukita agitado per la gazetaro en la mondo, la plej monstran el la rimedoj: la malsaton!

Dek milionoj da senkulpuloj estis viktimoj de tiu nova krimo de l' kapitalismo! Aliaj, per la angorego de l' malsato puŝataj, elfosis la kadavrojn kaj eĉ vetbatalis pro ili! Dum la malsato pereigis multegajn el rusa popolo, kaj tolerigis kruelegajn suferojn, la humana kaj pacema Ameriko ĵetis en la maron — tritikon kaj rizon! La blokado, kiun organizis la interligitaj armeoj, trafis ne nur la nunan societon, sed la tutan popolon. Tiufoje ankaŭ, ili ĝin faris, piedpremante la civilizacion ... por la ekzemplo!

*

1923—1924! Ĉu ĉiuj ĉi apostoloj de l' malnova reĝimo mensogis al ni, kiam ili nin diris, ke nova demokrata reĝimo naskiĝos, kaj ke tiu de 1914 estis la lasta milito?

Bedaŭrinde, jes! Ĉar jam la invado de la Ruhr provokis tielajn malkonsentojn, ke iu ajn alarmkrio estus sufiĉinta por okazigi novajn teruraĵojn kaj funebraĵojn.

Sed ĉe la vido de la multoblaj movadoj de striko kaj de ribelo, la burĝaraj apetitoj estis bridataj. Ankaŭ, ni estus devintaj fari nian devon kiel proletoj, helpante niajn kamaradojn en la lukto kontraŭ iliaj tiranaj subpremantoj.

Oni eble estus povinta vidi en tiu vasta movado socia la komencon de venkonta eŭropa revolucio.

Nuntempe, niakulpe kaj precipe pro la malkompreno de niaj gvidantoj, la laboristoj germanaj al si mem forlasitaj, estis venkegitaj. Kaj nune ili estas humiligataj kaj subfalas sub la pezo de l' mizero. Eĉ la plej energiaj el ili, kiuj bataladis sur la stratoj de Berlin, en la Ruhr aŭ en Hamburg por batfaligi sian kapitalismon, mortas en la malliberejoj ... por la ekzemplo!

*

1925! Jaro de malordo kaj de krimoj! Ĉiuloke kie la popoloj volis efektivigi tolerinte jarcentojn da sklaveco la kondiĉojn de la Versailles-a kontrakto, kiuj kon-

SAT-KONGRESO 1926 EN LENINGRAD!

sentis al la popoloj la rajton disponi pri si mem; ĉie kie la amasoj popolaj volis sin liberigi de siaj nesateblaj kaj krimemaj subpremantoj, ili renkontis sovaĝan kaj kruelegan kontraŭstaron. En Polio, en Estonio, en Rumanio, en Germanio, en Hispanio, en Italio kaj precipe en Bulgario la terurajoj de l' subpremo estas tiel timegigaj, ke oni povas ilin kompari kun la senluma mortiga frenezeco de la pli malesperaj periodoj mezepokaj.

Ĉu viaj koroj, ĉe tiaj malesperaj alvokoj, restos ĉiam sentuŝataj? Ĉu do via konscienco ne indignegas pro tiaj abomenindegaj kaj sennombraj krimoj?

Ĉu vi daŭrigos kredi al la efikeco de tiu "Asocio de l' Nacioj", al tiu demokratio, kiu nur estas kaŝilo destinata por maski la aĉajn spekulaciojn de l' financistoj, de l' industriistoj kaj aliaj, kiuj estas la veraj estroj de nia socio? Ĉu vi daŭrigos permesi, ke via nomo *Homo* estu malnobligita?

Ne! Miloble ne! Estas necese, ke ni kontraŭagu *ĉiuj kune*, kaj per nia tuta forto, kontraŭ tiu per sango makulita reakcio, kies vento blovas tra la mondo. Necesas, ke ni laboru senlace al la detruo de la naciaj limoj, kiuj nur estas baroj al humana frateco, kaj agas kiel venenoj kontraŭ ĝi.

Kaj kiam ni estos liberiĝantaj de l' eterna subprema ŝarĝo, ni devos definitive konstrui tiun socion laboran, kiu morgaŭ naskos pacon, ĝojon kaj feliĉon!

Esperantigis el franca lingvo: J. V.

LABORISTA PERSEKUTADO KAJ JUĜADO EN BULGARIO

Jam ofte ni raportis en "Senn." protestvoĉe kontraŭ la reĝimo, kiu sufokigas, mortigas, turmentas la instruistojn de la bulgara popolo, piedpremas ĉiun liberon, deprenas la plej elementarajn homajn rajtojn. La liveritaj al vi sciigoj estas nur malgranda parto de tiu teroro, kiun vi povus ekkoni, se vi havus eblecon vivadi inter ni la bulgaraj suferantoj. Nepriskribeblaj estas la suferoj, nekalkuleblaj la aferoj, kiujn ni eltenis en la neegala batalo kontraŭ la profesoroj, generaloj, kontraŭrevoluciuloj, makedonaj kaptranĉiguloj. Ilin iam la historio montros. La rememoro por dekmiloj da k-doj mortigitaj de antaŭ 2½ jaroj ĝis nun ne donos pacon al ni.

Ni ne povis plenumi nian lastan devon, entombigi ilin kaj eldoni nekrologojn. Hundoj kaj korvoj disŝiris iliajn korpojn. La amikeco devigas nin, la kamaradeco pli.

La malgranda Ŝumla — (Ŝumeno) urbo en kiu estas 25 miloj da loĝantoj, kiuj siavice donis la plej amatajn el siaj fratoj. La unua afero estis k-do Enju Markovski advokato membro de la centra komitato, de la bulgara kompartio, maljuna popola reprezentanto. En la septembra ribelo 1923 oni arestis lin kaj en la malsanula arestejo venenigis lin. Liaj k-doj ne vidis lin plu. La funebra procesio preterpasis malliberejon. Liaj lernantoj kaj kamaradoj sendadis dolorajn rigardojn al li tra la fenestroj.

Dolore kunpremiĝas la koroj, aŭdiĝas timige grincigo de dentoj.

Kolonelo Ĝumaliev: Energia kaj inteligenta homo, socialisto je sia juneco, poste agrikulturano. Dum la 9. junio ŝtatperforto li estis ĉefo de la agrikulturista defendo en ŝumena ĉirkaŭaĵo. Dum la hela tago li estis pafita de du personoj rekomendintaj sin kiel detektivoj en lia domo. Asen Ignatov, bestsovaĝe mortigita je la septembra popola ribelo jaro 1923 en urbo Plovdiv kune kun ankoraŭ 30 personoj advokatoj kaj instruistoj; Angel Dimitrov, kvieta modesta instruisto gustuminta de la maldolĉeco de vivo, revanta por sia patrujo — Makedonio, forkurinta el la ungegoj de la policaroj li preferis sin mortigi ol fali en la manojn de la policaroj. Li mortis kiel turmentulo; Dimĉo Marinov fidela ĝis sia morto al laborista Bulgarujo, arestita kaj sendita en Varnon. La ankro de unu vaporŝipo eltiris lin el la fundo de la nigra maro, senfigurigita de la fiŝoj kaj kun ligita ŝtono sur lia kolo. Vela Piskova la bulgara Roza Luksemburg, gimnazia instruistino — tre inteligenta virino — falis en Ruse. Dum la tuta nokto ŝi batalis per revolveroj en manoj. Mortis por ke ŝi lasu la rememoron, kiu vivados en ni. "Vela" ĉu estas laboristo, kiu ne ektremus aŭdante ŝian nomon?!

Vasil Ivanov, reveninta de Rusio, arestita kaj alkondukata ien, li ĵetis sin en unu poton, kie li trovis la morton. Kiu povas diri, ĉu li mem estus farinta tion?! Eĉ, li preferis la morton antaŭ la inkvizicio. Ginju Piskov bofrato de Vela — pentristo, Georgief, Mihajlov, advokatoj kaj Kalapov Sociano —, arestitaj kaj senditaj Sofion. Ili malaperis jam sensigne. Sendube — mortigitaj — mortigitaj sen juĝo sen kondamno. Kaj la malliberigitojn?! Ho ve! 450 personoj turmentitaj per ĉiuj rimedoj kiujn la homa malico povas elpensi atendas de 10 monatoj kondamnon. Paliĝas la inferoj de Dante. Jam Bulgarujo estis lando de la rozoj, sed nun — de la sango kaj de la larmoj. Kun sopiro la popolo rigardas, al la mondo, al ĝia laboristaro. Ĉu ĝi estos aŭdita?!

Oreolov

Eltiraĵo de defenda parolado je k-do Penju Piskov antaŭ juĝistaro 12. nov. 1925 en Ŝumen

Sinjoroj Juĝistoj

Mian indecon mian urban honeston estas ofendinta s-ro Prokuroro pro certigo, ke mi P. Piskov estas agento de Moskvo. Mi forĵetas kun indigno tiun ĉi kulpigon. Rememoru la militon, rememoru la indignon je la virinoj — malespere elirintaj sur la stratoj kun signaldiro "pano", "pano" kaj "pano". Kiu devigis ilin tiam por ke ili batu la preĝejajn sonorilojn?!

Ĉu Bolŝevika Rusio?! Ne ĝi tiam ankoraŭ ne ekzistis.

Laŭ la certigoj de Prokuroro — mi estas perfidulo, la komunistoj ne amas sian patrion! Tio estas mensogo! Ni estis sur la fronto dum balkana kaj mondmilitoj. Mi socialisto, ĵuris je 3. okt. jaro 1916 verecon al la reĝo Boris. Mi kredis, ke la burĝaroj prenos instruon el travivitaj okazoj — Ho ve!

Nur tiu, kiu estis elpelito, nur tiu kiu estis forkurinto povas eksenti kion signifas patra domo.

Mi estis en Jugoslavio, post sept. 1923, ĉu mi ne povus trovi vivtenon tie?! Mi, kiu scias tri fremdajn lingvojn, ĉu mi ne povus forveturi al Rusio? Mi revenis, ĉar la patra sento de viro venkis min, mi estis paciĝinta. La regiona estro malpermesis al mi daŭrigi mian profesion kaj mi ne faris al ili plezuron sidi antaŭ cirista seĝo. Ĉe mi maturiĝis la penso por neceseco mallevigi registaron — sufokanta la popolon. Mi ekpensis la konspiron. Mi pensas s-roj juĝistoj, ke ne estas sufiĉe por ke la homo sciu nur kion estas dirinta Marks, aliaj kaj aliaj, mi pensas, tiu kiu estas enirinta en la vicojn de la komunista partio devas lasi sian kapon. Mi estas por la strata batalo, mi estas idealisto, sed idealisto-batalanto.

Ĉi tien vi levigis 450 personojn; mi deklaras al vi, se ili estas niaj por kiaj vi traktas ilin, ni estus finintaj multe da laboro.

Kiel mi komprenas la konspiron kaj ĝian armigon? Tiel: kolekti la vilaĝanojn de vilaĝo Ĉengel je kunveno kun pafiloj sur la ŝultro, kaj se iuj bonvolus malpermesi al ili, por ke ili sciu defendi sian rajton kaj liberecon . . .

Atenco en Sofio ne povas esti afero de la komunista partio, ĝi ne povas esti ekpensata de la sama organizaĵo. Tio ĉi la aferon ne povas pruvi. Ĝi estas forkurebla eraro de l' apartaj personoj, eraro permesata en samaj kondiĉoj batalaj. Ni ne estas komunistoj, kiuj ne scias kion signifas aferoj, ĉar ni estas batitaj, kaj pafitaj.

Ĉu vi volas la lastajn pensojn: ili estas, ke la registaro devas esti mallevigita per forto. Diru al mi almenaŭ nur unu fakton de perforto niaflanke dum sept. 1923. Mi vive partoprenis kaj mi diras vin, ke en la tuta Vratia distrikto ne falis ekstere de la batalo eĉ haro de unu el burĝaro, sed kiel oni intencis estingi la sonon de la ribelo? 20000 personoj estas mortigitaj.

S-ro Prokuroro diras, ke la konspiro estis malkaŝita, ĉar en Bulgario ne estis kondiĉoj por ĝi. Tio ne estas vera. Apud kiuj iros ni — gvidantoj. Ĉu inter la malkontentaj? Kaj ili estas kun popolo,

kun siaj bonaj kaj malbonaj kvalitoj. Ni ne havas sperton, kaj ni ne diras al vi s-roj juĝistoj, ke tiuj ĉi malkaŝoj devis okazi, por preni lecionon de la homoj por la nova konspiro. (Konfuzo inter la juĝistoj).

* * *

Oni mortigis mian edzinon. Merite oni mortigis ŝin. Ŝi mortis kiel konspirantino, sed pro kio oni mortigis mian fraton? Kie estas liaj kulpigoj? Kien li estas? Kien estas Krum Mihajlov, Georgiev, Kalapov kaj multaj aliaj?! (Prezidanto ĉesigas lin.)

Mi estas antaŭ vi juĝu min. Mi deklaras al vi, ke Z. Z. Z. ne ĉesos la konspiradon. Devas esti kontentigitaj la necesoj de tiu ĉi popolo. (Ĉesigo.)

S-roj juĝistoj, se vi pensas, ke la puno de persono aŭ klaso, alportas ĝian mortigon por interpaco, se vi povus, pruvu al mi tion, mi sola s-roj juĝistoj por la bono al mia popolom eto sla ŝnuregon sur mian kolon, kaj sola mi piedfrapos la barelon.

La afero dume estas finita kaj jen la kondamnoj:

Mortpuno	Malliberejo	Monpuno
6 pers.	—	3 000 000 lev.
	8 pers. vivlonge	2 200 000 „
	8 „ 15 jaroj	
	6 „ 5 „	650 000 „
	1 „ 8 „	270 000 „
	1 „ 6 „	20 000 „
	2 „ 4 „	250 000 „
	8 „ 3 „	197 000 „
	18 „ 2 „	335 000 „
	20 „ 1 1/2 „	275 000 „

Oreolov

Letero al la kamaradoj — polit-arestitoj en la karceroj de reakcia Bulgario

En tago de nia komuna kunveno de laboristoj kaj oficistoj de Vagono-Krjukovaj laborejoj, kremenĉuga distrikto, Soveta-Ukrainio, kiu estas dediĉita por helpi al niaj translimaj fratoj, kiuj estas malliberigitaj en burĝar-kapitalistaj karceroj, ni kune kun la reprezentanto de kremenĉuga komitato de "Mopr".[1]) K-do Berejnoj, kaj kun polit-elmigrinto k-do Goldfeder — ano de Sennacieca Asocio Tutmonda "SAT" — ni sendas al vi, viktimoj de nigrega reakcio trans la feraj-kradoj, ŝtonaj muregoj kaj ĝendarmaj barajoj nian flamegan kaj fratan saluton, saluton de kamaradoj — civitanoj de libera soveta respubliko, kies koroj batas unusone kun viaj kaj ni alvokas, viaj fratoj, je firma rezisto, ke vi esperu nian pli baldaŭan materian kaj moralan helpon de proletoj — fratoj, kiuj dejetis de si la jugon de kapitalistoj kaj imperialistoj en sia lando kaj kiuj kunstreĉas ĉiujn fortojn por liberigi vin de l' jugo, reganta ĉe via landa burĝaro.

Krjukov, kremenĉuga distrikto
Sovet-Ukrainio.

Reprezentanto de l' distrikta komitato "Mopr" (subskribo) *Berejnoj.*

Polit-elmigrinto — ano de Sennacieca Asocio Tutmonda "SAT" *S. Goldfeder.*

Rezolucio

de l' laboristoj kaj oficistoj de Vagonlaborejoj en Krimkov, kremenĉuga distrikto Sovet-Ukrainio.

Aŭskultinte la raporton de k-do Goldfeder polit-elmigrinto kaj membro de "Sennacieca Asocio Tutmonda" pri "Mopr" (I. R. H.), kiu laŭ la decidoj de ĝia antaŭa kongreso akceptis kaj uzas internacian lingvon Esperanto por siaj internaciaj rilatoj kun la tutmondaj filioj, ni, laboristoj kaj oficistoj de l' supre nomitaj vagon-laborejoj, salutas kaj subtenas ĝian decidon uzi Esperanton kiel revoluciigilon por nia komuna laboristkamparana, proletaria agado mondskale.

Subskribo de l' vesper-prezidantaro.

[1]) Mopr = I. R. H. (internacia ruĝa helpo al tutmondaj revoluciuloj).

El la lando de blanka teroro

El diversaj partoj de Polio pli kaj pli alvenas sciigoj pri teruraj kaj sangaj bataloj inter senlaboruloj kaj policistoj. Lastatempe okazis du sangoverŝaj interpuŝiĝoj, en Varsovio kaj Kaliŝ. En tiu ĉi artikoleto mi volas precize rakonti al vi, karaj k-doj, pri ĉi du okazintaĵoj por prezenti la nuntempan situacion en mia "kara Patrio".

La 19. decembro je la 2a 700 senlaboruloj kunvenintaj sur Cieptastr. ekiris al ministro de laboro.

Preterpasante Mirovski-halojn ili estis ekatakitaj sen ia averto de rajdpolicistoj (mi atentigas, ke ne estis kontraŭŝtataj ekkrioj).

Policistoj sabrobatis senlaborulojn, estis kelkaj vunditoj.

Malgraŭ ĉio senlaboruloj rekunvenis kaj ekmarŝis al Placo de Teatro.

Kriante dumvoje; ni postulas funkciigon de fabrikoj, panon, haltigon de multekosteco, ili alvenis al str. Królewska. Tie ĉi policistoj refoje ekatakis ilin batante per pafilkapoj kaj sabroj. Estis vunditaj 8 personoj.

La 9. februaro en Kalisz (Kaliŝ) eksplodis ribelo de senlaboruloj. Je la 2. antaŭ magistrato (urbdomo) senlaboruloj komencis amasiĝi postulante laboron kaj pligrandigon de perlaboro. Reprezentantoj de urbestraro promesis en la plej proksima tempo finplenumi ilian deziron. Senlaboruloj de longe jam nutrataj per promesoj ne disiris, sed perforte eniris en la magistraton kaj ruinigis kancelariojn. Oni bategis s-ron Ŝavrasa prezidanton de urbo Kaliŝ kaj ekatakis per ŝtonoj alproksimiĝantajn policistojn. Estis alvokita por helpo militistaro. Dum interpuŝiĝo estas vunditaj 26 laboristoj (6 danĝere), 3 soldatoj, 3 policistoj, anstataŭanto de prefekto, polickomandanto kaj urbprezidanto.

Sekvantan tagon denove amasiĝis antaŭ magistrato malfeliĉaj senlaboruloj. La magistrato ne funkciis. Policistoj per pafado dispelis demonstrantojn. Policistoj asertas, ke ne ili komencis pafadon. Estas tute kompreneble, ke pafadon komencas ĉiam senarmitaj laboristoj. Tiun ĉi tagon estis vunditaj 3 laboristoj ne danĝere, 1 danĝere — kune — 4 vunditoj. Terure estas trankviligo de bezonoj de senlaboruloj per pafilkapoj kaj sabrobatoj, sed tiuj ĉi okazintaĵoj estas iom pli ol simplaj akcidentoj. Ili anoncas alproksimiĝantan revolucion. *Lohoho.*

La polica banditismo sur ĉelim-teritorio en Polio

Unu el korespondantoj de "Kurjer Codzienny" (Kuriero Ĉiutaga) skribis en antaŭe menciita gazeto pri sia intervjuo ĉe policinspektoro de volinja vojevodio, s-ro Grabovski, kiu detale informis lin pri sendanĝerec-stato en volinja vojevodio.

Inter alie inspektoro Grabovski deklaris, ke ĝenerala sendanĝerec-stato en volinja vojevodio estas nun pli ol kontentiga. En la tuta vojevodio regas trankvilo. Komparante nunan sendanĝerec-staton kun tiu en jaro 1924 aŭ unua duono de 1925, li nepre konstatas, ke banditismo tie tute ne estas. La banditismo atingis sian kulminacian punkton en majo 1925, kiam ĉiusemajne estis meze 18 banditatakoj. Ĝi tamen ŝanĝiĝis de post la tempo, kiam polico komencas uzadi pli radikalajn rimedojn. Ĉi rimedo estis reala finplenumo de afero sur loko de krimo. Kiam la korespondanto, verŝajne ne kompreninte signifon de lastaj vortoj, demandis: "kion ĝi signifas?" — inspektoro Grabovski klarigis, ke ĉiu trovita sur kamparo aŭ en arbaro armita homo estis tuj pafmortigita kaj tiu ĉi rimedo multe helpis, ĉar nun en suprenomita vojevodio banditismo ne estas. S-ro Grabovski atentigis la korespondanton, ke li parolas nur pri banditatakoj. "*Banditismo estas malfacile elradikebla, ĉar ĝi estas jam en karaktero de loka loĝantaro.*" (Vortoj de Grabovski). En jaro 1925 policistoj mortigis sur loko de krimo 42 banditojn, en malliberejoj sidas nun pli ol 200 band. kaj ties kunuloj, krom tio juĝistaro mortkondamnis 17 banditojn.

Teruriga kaj malĝoja karto el vivo de l'ŝtato kaj socio! Policistaro de la tuta vojevodio, kun inspektoro sur la fronto, en daŭro de unu jaro malkaŝe kaj "plejlaŭleĝe" mortkondamnas homojn "renkontitajn en arbaro aŭ sur kamparo kun armilo en mano", kvazaŭ banditojn, ĉar ili apartenas al la loka loĝantaro, "en kies karaktero estas banditeco.

Bonaj policinspektoroj estas en Polio. Domaĝe la korespondanto de la "Kuriero Ĉiutaga" ne sciigis nin pri nombro de ordenoj ricevitaj de inspektoro Grabovski por siaj bonfarajoj. *Lohoho.*

Laboristmovado en Angola

Antaŭnelonge, skribinte al kamarado, kiu petis de mi raporton pri la laborista movado en Angola, mi asertis, ke ĉi tiun raporton mi povis koncizigi per unusola simpla vorto: *Nulo.*

Ja, esceptinte kelkaj t. n. "*Bonfarantaj* Asocioj de Komercoficistoj", kiuj ne povas esti enkalkulataj en la nombro de la sindikatoj aŭ profasocioj, ne nur pro ties speciala burĝulsenca filantropia celo, sed ankaŭ tial, ĉar ili baziĝas sur la principo de klaskunlaborado absolute antagona kun la interesoj de la ekspluatata laborista klaso — esceptinte tiuj, preferinde alinomendaj "*Malbonfarantaj* Asocioj de Komercoficistoj", ekzistis en Angola nenia metiorganizaĵo. Nur de jaro 1917 ĝis 1921 en Angola estis "Asocio de la ŝtatoficistoj", kiu, ne havinte karakteron absolute klasbatalan, ĉar laŭ ĝia statuto ĝi estis nur "bonfaranta" organizaĵo por ŝtatoficistoj, nek celon revolucieman, ĉar ĝi respegulis la konservativajn ŝovinistajn ideojn de sia membraro, tamen iomete agis kontraŭ kelkaj ŝtatodecidoj ofendantaj la interesojn de la ŝtatoficistoj kaj eĉ iam gvidis strikon, kiu bedaŭrinde malsukcesis.

Sed tiam venis en Angolan ĉi-ties unua alta komisario, opereta generalo Norton de Matos, nuna ambasadoro de Portugalio en Londono, kiu starigis ĉe ni personan militarisman diktatorecon tre similan al la absoluta reĝopotenco de la feŭdalisma epoko kaj eĉ pli terura ol la nuna faŝismo, ĉar ĉio kaj ĉiuj dependis nur de la plimalpli neŭrastenia volo de tiu malbeninda personaĉo.

Unu el liaj unuaj agoj (dekreto n-o 3, de la 30. IV. 21.), kiel alta Komisario estis ĝuste la malpermeso de la "Asocio de la Ŝtatoficistoj" sub preteksto ke ĝi "foriĝis tuj de sia fondiĝo kaj multfoje, el la solaj celoj *povantaj pravigi sian ekzistadon* kaj treege malutilis al la disciplineco kaj al la prestiĝo de la administracio kaj registaro de respubliko en Angola."

Dum la "imperio" Norton de Matos, kiu forkuris en formo tre skandala al la respondeco rezultinta el sia malbonega administracio kaj al la malordeco, en kiun lia troluksemo kaj malŝparemo dronigis la financojn de la kolonio, kelkaj malfortaj pruvoj estis faritaj por restarigi aŭ fondi novajn klasorganizaĵojn, sed ĉiam oni trovis absolutan neon kaj la simpla elmontrado de asociema opinio sufiĉis por ke oni estis forpelita en la Metropolon, kiel "nedezirebla al la Kolonio". Cetere, la medio en Angola karakteriziĝas pro ambiciemo kaj la konsekvenca egoismo miksita kun granda manko de solidareco kaj iom da malkuraĝemo, kaj do sur tiu bazo starigis la "imperiestro" sian laŭmemvolan diktatorecon. Kaj ĉi perfortoj kaj persekutoj tiom multe sukcesis, ke eĉ dum la regado de du guberniestroj sekvintaj al la Norton'a epoko, ekzistis ĉe ni tiom granda timo, ke, se oni parolis al iu ajn pri la neceso krei profesian organizaĵon, oni tuj ekaŭdis kvazaŭ konvinkan aserton dirantan, ke tio estis absolute neebla pro malpermeso.

Sed la faktoj mem malpravigis (almenaŭ parte, en ĉi-momento) tiun aserton.

Ni nun ĉeestas al la naskiĝo de laborista movado en Angola, ja vere proleta, ne nur "bonfaranta" sed revoluciema klasbatala movado.

Je la 13. decembro 1925, la proletoj en Loanda kunvenis laŭ publika invito de organiza komitato konsistanta el 5 klaskonsciaj laboristoj kaj tuj estis fondita la "Miksa Sindikato de Laboristoj el Loanda", kiu devas esti la ĝermo de la sindikata movado en Angola. En tiu sindikato membriĝas laboristoj el ĉiuj metioj (tial ĝi nomiĝis miksa sindikato) ĉar estis neeble en la nuna momento krei apartajn metisindikatojn pro malgrandnombreco de la laboristoj en la diversaj metioj kaj malvasteco de la koncernaj industribranĉoj.

La nuna alta komisario, la dua, aŭ siaj kunlaborantoj en la kolonia registaro, verŝajne ne estas multe inklinaj al permeso de la sindikato kaj aprobo de ties statutoj. Sed niaj kamaradoj estas pretaj insisti uzonte ĉiujn rimedojn por atingi tiun celon, almenaŭ laŭ decido de la metropola registaro, kiu ne povas agi kontraŭ tio, kion entenos la leĝo pri klasasocioj.

La nova sindikato, malgraŭ sia trojuneco jam kalkulas preskaŭ ducent membrojn el diversaj metioj (speciale fervojlaboristoj) sen diferencoj pri rasoj.

Pro ties ekzemplo ankaŭ en Loanda nun organiziĝas sindikato de la aŭtomobil-kondukistoj kaj mekanikistoj kaj en la suda urbo Mossamedes ankaŭ estas baldaŭ organizota alia miksa laborista sindikato. Estas esperende, ke, almenaŭ en ceteraj gravaj urboj, la ekzemplo de la Loanda'a sindikato fruktiĝos tiamaniere, ke, en epoko ne tro malproksima ebliĝos la starigo de angola ĝenerala konfederacio de laboro.

* * *

Siaflanke, la ŝtatoficistoj ankaŭ en ĉi-momento ekmoviĝas. Tio ne ankoraŭ estas vera ekvekiĝo sub klaskonscia vidpunkto sed nur ribelo kontraŭ decido atinganta ilin persone, kiu ilin *arigas* (kaj ne ankoraŭ *unuigas*) sub la influo de la ofendo al *ĉies* intereso.

Post la jaro 1917, ĉiuj oficistoj el la kadroj de la diversaj ŝtatoservoj ricevis diversajn rajtojn (kompreneble, postulitaj jam de longaj jaroj) koncernantaj la eblecon esti akompanataj de siaj familianoj. Tiamaniere, la ŝtatoficisto veninta en Angolan aŭ alian kolonion ricevis senpagan vojaĝon por si kaj siaj familianoj kaj, ĉar li havas rajton al 6-monata forpermeso ĝuebla en la metropolo po ĉiu periodo da 4-jara konstanta servado, li ankaŭ rajtis esti denove akompanata de sia familio kun ĉiuj elspezoj pagitaj de la ŝtato. Tio estas: po ĉiu periodo da 4 jaroj (en Angola), ĉiu ŝtatoficisto rajtis por si kaj sia familio al du senpagaj vojaĝoj, unu *el* kaj la alia *al* la metropolo. Por aliaj kolonioj tiu periodo estis pli aŭ malpli longa laŭ la malboneco de la koncerna klimato.

Tio reprezentis nenian favoron al la ŝtatlaborantoj, ĉar aliaj landoj posedantaj koloniojn donas pli bonajn rajtojn, ofte eĉ kun deviga karaktero.

La nuna ministro por kolonioj en portugala registaro, ia generalo de *ĉevaloj* (kaj ne de *kavalerio*) dekretis inter aliaj aferoj ĉesigantaj diversajn rajtojn de la ŝtatoficistoj, ke la familianoj de iu ajn laboranto de la ŝtato rajtas akompani sian familiestron nur kiam ĉi-lasta ricevas forpermeson unujaran. Tio signifas, ke la ŝtatoficisto devas vivi for el sia familio, aŭ forlasi ĝin en la kolonio, kiam li rajtas al 6 monata forpermeso, aŭ, laste, ke li devas resti kun siaj familianoj 8 jarojn sub la malsaniga klimato de Angola, 6 1/2 jarojn sub la mortiga ekvatora varmego de Gvineo aŭ S. Tomé-insuloj, ktp.

Ĉi maljusta kaj malnoblega dekreto sukcesis ekmovi la malantaŭeneman klason de ŝtatoficistoj en preskaŭ ĉiuj portugalaj kolonioj.

En Loanda, je la 10. Januaro 1926, ili kunvenis grandnombre en mitingo por protesti kontraŭ tiu decido kaj elektis komisionon por reklami la kompletan nuligon de tiu dekreto. La laborista sindikato sendis delegiton al la mitingo por prezenti al la ŝtatoficistoj la solidarecon de la laboristaro, kio kaŭzis unue certan strangecon tuj transformita en ĝoja akceptado. La laborista delegito eĉ estis invitita partopreni en la elektita komisiono.

Utilas rimarki, ke la leĝaro en Angola malpermesas al la ŝtatoficisto ĉiun kolektivan agadon aŭ postulon. Do, la mitingo laŭleĝe estas punenda kontraŭdisciplina agado. Tio tamen ne malhelpis al ili kunveni, postuli la nuligon de la dekreto kaj estis pretaj por deklari ĝeneralan strikon, se la postulo ne estas akceptata.

Dank' al ekscito ĉi-momenta kaj al la influiga ekzemplo de la sindikato, oni devas esperi, ke la ŝtatoficistoj baldaŭ starigos sian klasasocion.

En la momento, kiam en la tuta mondo la proletaro jam preparas la mondrevolucion, en Angola la masoj nur jus ekmoviĝas, sed, se ili ankaŭ ekkonsciiĝas pri siaj fortoj kaj rajtoj niaj kapitalistoj trovos sur sia vojo, ĝis nun tiel facila, la unuajn neeviteblajn rifojn. *J. P. B.*

SEN ENTUZIASMO NENIAM OKAZIS IO GRANDA EN LA MONDO. KANT

Strikmovado en Latvio dum jaro 1925

Laŭ sciigoj de latva ministro por popola bonstato la pasintan jaron okazis strikoj en 53 entreprenoj de Latvio. El 4629 laboristoj de ĉi-entreprenoj strikis 3224. La postuloj en 14 okazoj plene kontentigitaj, 24 postuloj parte kaj 15 rifuzitaj.

Neŭtralulo

KORESPONDEJO

Persiste: — Bedaŭrinde via linoleoklišaĵo alvenis tro malfrue por esti uzata en la artikolo.

1305 — Vian manuskripton ni uzos en okazo de bezono. Estonte ni preferas tian pli mallongigitan.

4081 — Via manuskripto bedaŭrinde ne estas uzebla, ĉar ne plu aktuala. Bonvolu skribi pri aktualaĵoj el la lab. mov., kiuj interesas la tutmondan laboristaron.

2985 — Bonvolu enrigardi n-rojn 4 kaj 5 de "Senn." por informiĝi pri redaktcia aparato. Via manuskripto "Sennacieca rito pri nomdono" ankoraŭ aperos. — Via afero pri Radio povas aperi nur kiel anonco kontraŭ antaŭa pago. Pri preztarifo rigardu prospekton de SAT.

1334 — Via manuskripto "La I. Internacio kaj mondlingvo" ankoraŭ aperos.

Al kelkiuj: Neniam plu adresu viajn koresp-aĵojn, kiuj koncernas redakcion je nomo de k-do Barthelmess.

1262 — Kompreneble ĉiu povas aboni niajn gazetojn.

J. Glaser, London — Por viaj aferoj ekzistas la "Prolet. esp-a gazetarservo". Adr.: K-do 715, Leipzig aŭ k-do 1484, Wien. Vidu en jarlibro de SAT, al ili ni peros vian deziron. Anoncoj aperas en la koncernaj rubrikoj "Senn." nur kontraŭ antaŭa pago.

1484 — K-do J. Glaser, London, E I. 25 Wellclosse Sq. (Anglio) petas materialon por 60 al li konataj ĵurnaloj, kiuj favoras Esperanton.

3398 — "Locarna pakto" alvenis de k-do 5356 Aalsmeer sed ne uzebla, ĉar jam sama temo en n-ro 6 de "Senn." kiel fruntartikolo.

4786 — Kvankam via kronikaĵo enhavas kvazaŭ anoncon, ni tamen escepte presigas ĝin plena. Estonte bonvolu konsideri, ke anoncoj kaj alvokoj aperas nur kontraŭ antaŭa pago. *Red.*

168 — Jes mi sendas S. R. al Pelkovski kaj Craig. *Adm.*

El "Internacia Transportlaborista Federacio"

Aliĝo de l' brit-hinda fervojpersonaro

Laŭ decido de la kongreso okazinta en Madras la fervojista federacio en Kalkutta anoncis sin kiel membro-organizaĵo al I. T. F.

Protesto ĉe portugala registaro

Kaŭzita pro la konduto de portugalaj instancoj kontraŭ fervojistoj strikantaj en Kosenbik (port. Orient-Afriko) la sekretario I. T. F. sendis protesttelegramon kaj postulis senlimajn koalici-rajtojn.

Laŭ raporto de I. T. F. 5. febr. la striko okazis pro salajr-malaltigo. La ŝtataj instancoj respondis per mobiligado de la personaro. 200 ĉefstrikantojn oni sendis al Portugalio. Kunvenoj estas malpermesataj. La popoldomo en Lourence Mergues fermata. Fervojistoj estas eksigitaj el loĝejoj, apartenintaj al la ŝtata fervojo. Plue la strikantoj estis devigataj veturi je la pinto de ĉiuj vagonaroj de la strikrompantoj.

La ĉekoslovaka impost-ŝraŭbo

Kiel en Germanio de longe estas uzo, la ĉekosl. registaro ankaŭ preparas grandan rabadon kontraŭ la viv-tenado de l' laboristaro. Unuflanke la registaro kaj la financministraro dediĉas al la entreprenantoj milionojn da ĉek.-kr., aliflanke la laboristoj devos pagi 3 aŭ 5% de l' salajro sub la nomo: "salajro-imposto". Ĉiu laboristo, kiu perlaboras po jaro pli ol 6000. — kĉ. t. e. semajne pli ol 115.— kĉ. *estas devigata pagi la novan imposton.* Ĝustatempe la financ-ministraro rezignas je la pagendaj impostoj de l' entreprenantoj; la bankoj kaj tre multe da fabrikentreprenantoj ne pagis de jaroj milionojn da impostoj. La "Zentralkorrespondenz Prag" raportas denove, ke la bankoj provas nepagi la grandan sumon de 140 milionoj da kĉ., sed la malriĉaj laboristoj, oficistoj kaj instruistoj havas la ĝojon pagi ĉi tion, kion la firiĉuloj forprenas de la respubliko.

Jenaj nombroj montras la ŝarĝon de l' laboristaro. Ni registras rektajn impostojn 2085757000.— kĉ. de tio 997300000.— kĉ. da salajro-imposto. De la ĉekosl. budĝetaj enspezoj 10085 milionoj da kĉ. sumiĝas la nerektaj impostoj 7237 milionoj da kĉ, t. e.

Debit-impostoj	1 606	milionoj da kĉ.
limdepag-impostoj . .	815	„ „ „
konsum-impostoj . .	1 802	„ „ „
tabako, salo, dolĉaĵo eksplodaĵo	1 067	„ „ „
fervoj-impostoj	1 009	„ „ „

taksoj ĉiujmaniere — 938 milionoj da kĉ.

La proporcio inter la rektaj kaj nerektaj impostoj estas 22,4:77,6%. La konsumantoj pagas pli ol tri kvaronojn el ĉiuj impostoj.

La nombro de respublika loĝantaro estas 14,5 milionoj t. e. ŝarĝo de 663.— kĉ. por unu kapo.

Tiamaniere familio de kvar personoj pagas impostojn jare 2572.— kĉ. de tio 1996.— estas nerektaj impostoj. Ĉi tio estas nia fama demokrata respubliko. Ĉiu familio pagas semajne impostojn de 38.— kĉ.

La laboristoj komencas grandan batalon kaj agitadon kontraŭ ĉi tiu krimo de la ĉekosl. registaro, gvidata de la kom. partio. *SAT-ano 5614*

Latva laboristaro funebras

La kruela morto forŝiris el vicoj de l' latva laboristaro du plej aktivajn batalantojn.

La 28. jan. post ĥirurgia operacio mortis k-do Levho Paegle — proleta verkisto, senlaca kaj kuraĝa, de l' laboristaro tre ŝatata, paroladisto de proletaj kulturunuiĝoj. Li inde trairis malfacilan vojon de laboristgvidanto, jam malsana li estis pelita en malliberejon, kie lia malsano progresis kaj kaŭzis lian morton en 36jara aĝo.

La dua morto sekvintan tagon — 29. 1. — estas ankoraŭ pli tragedia. De sia edzino, virino kun tute alia mondkoncepto, estis mortpafita k-do Fr. Goliats, fidela marksano kaj proleta publikigisto, celinta unuiĝon de l' urba kaj kamparana proletaro. Tiucele li serioze studis latvan agraran staton kaj ĝian historian disvolvon, dum kelka tempo eldonis revuon "La Laboristo - Kamparano", ĉesigitan de administracio.

Antaŭ latva laboristaro staras malfacila tasko anstataŭi la eterne ripozantajn kamaradojn, sed ni firme kredas je kreaj fortoj de l' latva proletaro, kiu jam donis multajn gvidantojn eĉ en skalo de l' tutmonda laborista movado. *Diogeno*

Esperanto kaj Int. Lab. Helpo

Dum la akra batalo de la laboristaro tutmonda, la I. L. H. jam tre ofte kaj grandskale helpis kaj helpas je la venko super la kontraŭularo de la proletaro, la ekspluatistaro internacia. Do, nur malofte mi legis pri Esperanto-korespondado inter I. L. H.-anoj. Tion mi ne komprenas. Ambaŭ movadoj, esperanta kaj I. L. H., akiros pli grandan sukceson, se unu helpas al la alia per interŝanĝo de gazetoj, afiŝoj, propagandaĵoj, korespondaĵoj ktp. Ankaŭ k-doj, parolontaj en kunvenoj de ambaŭ organizaĵoj en aliaj landoj, kreos fortan ligilon inter laboristaro. SAT-anoj! helpu krei interligilon de ni kaj la I. L. H.-anoj. Ne forgesu, sole la kunlaborado de ĉiuj proletaj organizaĵoj kreos solidarecon sennaciecan. Ne la tendencoj diversaj disigu nin, gek-doj; ĉiu klaskonscia proleto pripensu bone: la kapitalismo internacia ne estas disigita per tendencoj inter si, kiam ĝi batalas kontraŭ ni! Ni tial agu same! La laboristaro akiros la venkon nur per la unueco en si mem. Esperanto kaj I. L. H. estu armiloj de ĉiuj ekspluatatoj. Kiu intencas akceli tiun-ĉi celadon, helpu krei viglan kunlaboron de SAT kaj I. L. H. Sendu vian opinion al: Esperanto-Informejo, Schweidnitz (Germanio). *(1851)*

Internacia konferenco de la kontrola kaj administra personaro fervojista

La fervojista sekcio de la Internacia Transport-Federacio okazigos la 30. ĝis 31. marto ĉi jare en Amsterdam supre cititan konferencon.

Jenaj demandoj estas pritraktotaj:

La organizado de la kontrola, administra kaj ceteraj personaroj diverslandaj (Referanto: N. Nathans, Sekr. de la Ferv. Sekcio de I. T. F.).

La evoluo de la organizaĵoj de kontrolaj kaj administraj personaroj en batalo por plibonigo de la laborkondiĉoj kaj en ĝenerala batalo de la tuta laboristaro. (Referanto: membro de la ĉefprezidantaro de R. C. A.)

La taskoj de pli altrangaj oficistoj por la kundecida rajto kaj por socialigo de la fervojaro. (Referanto: membro de la ĉefprezid. de svisa fervojorganizaĵo.)

KRONIKO

Francio

Parizo. — La VI. kongreso de la “Fédération Espérantiste Ouvrière“, unuiĝo de la proletoj esp. grupoj de franclingvanoj, okazos tiun jaron dum Pentekosto en Paris. Propaganda vesperfesto malfermos ĝin. Ni donos pluajn informojn pliposte. Alilandaj k-doj estas kore invitataj. Por sciigoj sin turni al la sidejo: 177, rue de Bagnolet, Pa is XX.

Latvio.

Riga. Finfine la ondo de nia proletesp-a mov. ektuŝis ankaŭ latvian teritorion. La 9. febr. malfermiĝis kurso de Esp-o en popola altlernejo (laborista). Kvankam la aŭskultantaro dume nombras nur 11 personoj, tamen estas tendenco al ĝia pligrandiĝo. Post la unua leciono la pasintan mardon pluaj 5 gek-doj esprimis sin pretaj aliĝi. La kurson gvidas nia k-do A. Krastin, tamen post dua leciono lin helpos “Petro“.

La 10. februaro la V. regiona komitato de la social-dem. partio en Riga okazigis plivastigitan regionan kunvenon, kunvokita por aŭskultigi la referaton de k-do A. Krastin pri “Esperanto kaj ĝia signifo por la laboristaro“. Ĉeestis proksimume 50 personoj. La rezultoj bonegaj, eĉ ne atenditaj. Post preskaŭ duhora parolado kaj sinsekvaj debatoj, treege ekinteresigintaj la ĉeestantaron por Esp-o, la regiona komitato unuanime akceptis favoran al nia movado rezolucion, per kiu ĝi esprimis la deziron, ke Esp-o kiel la sola interkomprenilo de la tutmonda laboristaro estu ĉiel subtenata, ke ĉi-prelegoj estu farotaj en ĉiuj partiaj regionoj kaj ke Esp-o estu enkondukata en laboristaj lernejoj. Plue la komitato decidis ĉi-rezolucion transdoni al la partia centra komitato kun deziresprimo lokigi la demandon pri Esp-o en tagordon de la venonta tutlatvia kongreso socialista. Samtempe fondiĝis grupeto el gek-doj, ne povantaj vizitadi la altlernejon, por studi Esp-on aparte ĉe menciita k-do.

Estas intencata ankaŭ fondi latvian lab. Esp-o societon, por ke la kursanoj per praktika laboro povu pliperfektiĝi preparigante sin por nia kara SAT. *Kr.*

Sovet-Unio

Kievo. La 1. febr. okazis fonda kunveno de Esperanto-grupo ĉe kievaj kursoj de stenografio. La lecionojn de l' grupo vizitadas 15 personoj. La grupon fondis k-ino Vail. Unu el aktivaj partoprenantoj kaj iniciatintoj estas administranto de stenografiaj kursoj k-do Krasilnikov. La celo de l' grupo estas ligiĝi per Esperanto kun alilandaj kolegoj-stenografiistoj. *728.*

Krivoj Rog. 20. febr. okazis solena malfermo de IX. distrikta komjunulara konferenco. La ejo de urba teatro estis plenplena. En la nomo de SEU salutis la konferencon Dolinska SEU-filio. La salutparolado dirita en Esp-o kaj akompanita de rusa traduko, estis kelkfoje interrompata per bruega aplaŭdo de l' juna aŭdantaro.

Samtempe estis organizita granda ekspozicio de diversspecaj esperantaĵoj kaj leteroj, ricevitaj senpere de proletaj organizajoj el eksterlando. Multenombraj, gejunuloj, alvenintaj al la konferenco de diversaj minejoj de Krivo-Roga distrikto ekinteresiĝis por nia movado kaj traktis la demandon pri la organizo de esp-a rondetoj ĉe ĉiuj “Komsomolaj“ (Komjunlaraj) ĉeloj. *SAT-ano 5875.*

Odessa. Dum la lasta tempo ni faris kelkajn gravajn sukcesojn: En decembro 1925 estis aranĝita en Klubo de Sovet-oficist-sindikato *granda esp-a ekspozicio*, kiun vizitis pli ol 700 pers., ĉefe gelaboristoj kaj gelernantoj. Sufiĉe enhavoplena SAT-fako multe atentigis kaj impresis la vizitintojn.

Proksimume tiutempe estis malfermitaj *Centraj Regnaj Kursoj* por Esp-o, bedaŭrinde samloke kun kursoj por fremdaj lingvoj, ĉiuj lokoj estis distribuitaj inter profesiaj unuiĝoj (20 % senpagaj).

13. februaro ĉe okazinta tuturba kunveno de laboristoj-korespondantoj post raporto de nia k-do pri kunligo kun eksterlanda laboristaro per lingvo internacia (por kiu celo ĉe nia komitato ekzistas speciala Korespond-Komisiono) estis decidite por plej viglaj interrilatoj kun eksterlandaj gekamaradoj interŝanĝi per reprezentantoj kun SEU-komitato de Odessa. La kunsidon ĉeestis 150 koresp.

Ne malpli gravan rolon por sama celo havas antaŭnelonge interkonsento kun Redakcio de l' semajna ilustrita aldono al oficiala gazeto “Izvestia“ pri presado de diversaj fotajoj el eksterlanda laborista vivo (por ĉiu ekzemplero la redakcio pagos po 3 rubloj); se niaj k-doj atentos la alvokon, do ĉi-tiu entrepreno havos grandan propagandan signifon kaj ĝi estas imitenda de ĉiuj SAT-grupoj (almenaŭ en Sovet-Unio).

Rilate nian internan vivon, mi devas noti viglan laboron de Literatur-Scienca Rondeto, kiun partoprenas tiaj bonaj verkistoj, kiel k-doj S. Rublev, Vs. Ivanov, V. Sutkovoj, Miĥalsky (membro-koresp-anto) k. a.; antaŭ du semajnoj ni festis nian 50. kunsidon.

Nuntempa odessa SAT-grupo kaj SEU-komitato lokiĝas en Centra Laborista Biblioteko, kiu enhavas esp-an fakon (ĉiuvespere funkcias esp-a legejo) kaj kie ni kunvenadas ĉiudimanĉe de la 10. ĝis la 1.

Pasintan monaton ni fondis ĉe diversaj urbaj oficejoj kaj lernejoj (kie oficas aŭ lernas almenaŭ 3 esp-istoj) SAT- kaj SEU-ĉelojn, kies taskoj estas: aranĝi raportojn pri esp-a proletara movado, organizi kursojn ktp., tiaj ĉeletoj nun ekzistas: en Januraj Fervojaj Metiejoj, kie funkcias ankaŭ kursoj, en granda laborista klubo je nomo de Lenin (ankaŭ kursoj), Kluboj de l' PTT, en kelkaj labor-lernejoj ktp. *B. Kasparov (4786).*

Usono

New-York. Profesoro Scott Nearing, kiu ĵus revenis el Rusio, irinte tien por esplori — precipe la eduk-sistemon, parolis ĉi-tie, antaŭ granda aŭdantaro, tre favore al la tiea sistemo. Post la parolado, laŭ programo, oni povis demandi lin pri klarigoj. SAT-anino 373 demandis, ĉu li trovis en Sovetio movadon por internacia lingvo; li respondis jene: “Jes Esperanto estas en Sovetio tre disvastigita kaj ofte, oficiale rekonata. Multfoje kaj en multaj lokoj oni demandis min, ĉu mi scipovas Esp. kaj, bedaŭrinde, mi honte devis respondi ‘ne‘.“ *G. S. 1092*

Korekto. En la tradukajo de V. Lebedev (ne Levedev): “Homaj dokumentoj el cionisma realajo“ (Senn. 21, pĝ. 5), la linioj 2, 7 de malsupre devas esti legataj jene: “Mi komencis enpensiĝi, ĉu ne estas la solvo de socia problemo — samtempe ankaŭ nacia senjugigo de popoloj. Kaj rezulte mi venis al *jesa* konkludo“. Alimaniere la teksto ne havas sencon. *V. Lebedev, 4696*

Sennacieca Asocio Tutmonda

*Asocia Sidejo: 23 Rue Boyer, Paris-XXe*
Adm. Sekretariejo: Lerchner, Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz — poŝtĉeka n-ro 6835

OFICIALA INFORMILO

Celo: *Utiligi praktike la internacian lingvon Esperanto, por la klasaj celoj de la laboristaro tutmonda (vidi la Statuton).*

Pri la VI. SAT-Kongreso

(oficiala komuniko de E. K.)

Ĉu okazos ĉi-jare kongreso de SAT? Kie? Kiam? — Al ĉiu demando ni povis respondi nur “ni ne scias . . .“

Oni memoras ke, ĉe la Wiena Kongreso, iu membro proponis, je la nomo de Leningradaj SAT-anoj, ke la VI. okazu en Leningrado. Tia propono kompreneble renkontis aprobon, ĉar la loko estas nune plej taŭga por tia kunveno.

En septembro 1925, ni pensis ke la leningradaj membroj jam okupiĝis pri la preparado de la VI. — Kvar monatojn ni atendis, esperante ĉiutage je morgaŭa informilo. — Fine, la 20. decembron, ni petis k-don D., en Moskvo, ke li rilatiĝu kun la k-doj de Leningrado, kaj sciigu al ni kiastate troviĝas la preparado. — La 15 jan. 1926, li nin informas, ke la “klopodoj proksimas al sukcesa rezulto“. Dek tagoj pasis, kaj nenio venis! Ni komencis malesperi, kaj tial ni demandis niajn membrojn en Lyon, ĉu eventuale ili povos zorgi pri aranĝo de la VI. Ne tro ĉarmitaj pro tiu favoro, sed pensante nur je sia SAT-devo, ili sin deklaris pretaj . . . se ne alia urbo akceptos.

Kiel lasta provo, la 29. jan. ni telegramis al Moskvo, postulante rapidan decidon: sekvis respondo “ŝancoj por atingi sukceson“. — Fine, la 16. febr., trafis nin, de Moskvo, la jena telegramo “kvankam formalaĵoj ne finitaj, kongreso oficiale invitita Leningradon. Aferstato promesas bonsukceson. Konfirmu. Demidjuk-Nekrasov“.

Dumĝis aperos tiuj linioj en ‘Senn.“, verŝajne ni estos pli detale informitaj. *Sed iam nun, ĉio supozigas ke la VI. Kongreso de SAT okazos en Leningrado.*

Ĉion, kio rilatas al *Literatura Komisiono*, manuskriptojn, demandojn ktp. bonvolu adresi al *Ekzekutiva Komisiono, 23 rue Boyer, Paris XX.*

La E. K. de SAT (Paris)

Nekrologo

La 15. februaro mortis
je cerbomalsano nia aktiva laborema k-do

PAUL SCHULZE (2567)

Pro sia propogand- kaj laboremo por la komuna celo li konstante restas en nia memoro.

La SAT-anoj
de la sekcio Leipzig-Nordo

Presejo: UNS-PRODUKTIVGENOSSENSCHAFT, LEIPZIG